

PIELIKUMS INICIATĪVAI "PAR VECĀKU IESAISTI REPRODUKTĪVĀS VESELĪBAS SATURA IZVEIDĒ"

Tā kā liela sabiedrības daļa bija sašutusi un daudzi vecāki protestēja pret VISC Skola2030 mapē piedāvāto mācību materiālu "Seksuālā izglītība jautājumi un atbildes. Metodisks līdzeklis ar videomateriāliem", izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša paziņoja: "Šoreiz šie materiāli ir tapuši, neievērojot labu pārvaldību. Tāpēc tie ir izņemti no mācību plānošanas e-vides. Izglītības un zinātnes ministrija uzdevusi VISC turpmāk materiālus saskaņot ar nozares un vecāku NVO." Izglītības ministres skaidrojums un paziņojums, ka metodiskais līdzeklis izņemts:

<https://www.apollo.lv/7854809/as-pieprasa-caksai-paskaidrojumu-par-skandalozomacibu-materialu-noklusanu-izglitibas-sistema>

Diemžēl sabiedrība tiek maldināta, un metodiskais līdzeklis NAV dzēsts, bet tikai pārvietots uz interneta arhīvu, kur tas joprojām ir pieejams ikvienam:

<https://web.archive.org/web/20230911131317/https://mape.gov.lv/api/files/5AF48394-D50B-42AF-9B26-CF4D729EB330/download>

Sabiedrība ir satraukta par iespējamo seksuālās izglītības mācību materiālu atkārtotu nonākšanu izglītības sistēmā, par to, ka sašutuma vilni izsaukušais metodiskais līdzeklis ar pielikumu un papildu resursiem joprojām pieejams ikvienam interneta arhīvā.

<https://vm.tiktok.com/ZGJWYpkgW/>

Tas nozīmē, ka izglītības ministre gaida uz Stambulas konvencijas ratificēšanu, lai izdevīgā brīdī varētu šos pašus materiālus un tiem līdzīgus atgriezt mācību plānošanas e-vidē un atkārtoti ieviest izglītības saturā. Vainu par likumpārkāpumiem izglītības ministre novel uz zemāka ranga amatpersonu. Saistībā ar skandalozajiem seksuālās izglītības mācību materiāliem ierosina disciplinārlietu pret VISC vadītāju.

<https://jauns.lv/raksts/zinas/576538-saistiba-arskandalozajiem-seksualas-izglitibas-macibu-materialiem-ierosina-disciplinarlietupret-isc-vaditaju>

Tomēr sabiedrībā ir viedoklis, ka izglītības ministrei Andai Čakšai būtu jāuzņemas atbildība par pretlikumīgi izstrādātiem un skolu izglītības vidē ievietotiem mācību metodiskiem līdzekļiem un jādēmisionē.

<https://fb.watch/n9JvWqgEOJ/>

Politoloģe Ilga Kreituse piekrīt deputāta Aināra Šlesera solījumam pēc jaunās valdības apstiprināšanas pieprasīt izglītības ministres Andas Čakšas demisiju par to, ka Latvijas bērnus gribēja padarīt par izmēģinājuma trusīšiem. Sabiedrībā tiek izteikts viedoklis, ka būtu rūpīgi jāizmeklē šī skandalozā lieta, jānoskaidro atbildīgie un cik naudas par šo seksuālās izglītības projektu tika iztērēts, pieprasīt summu atmaksāt, ja tā tikusi ņemta no nodokļu maksātāju naudas, nepieļaut, ka summa tiek norakstīta kā zudusi. <https://fb.watch/n9gYUy313t/>

Ir zināms, ka Anda Čakša jau kā 13. Saeimas deputāte centās atcelt Tikumības grozījumus – Izglītības likuma 10.¹ pantu.

https://fb.watch/n6x6y9_phY/

Izglītības ministre izteikusies, ka pati negribētu, lai viņas bērni tiktu mācīti ar šādu metodisko līdzekļu palīdzību, tas nepārlicina, ka viņa par šiem materiāliem neko nezināja, taču liek aizdomāties, kāpēc viņa apzināti darbojas pret Latvijas jaunākās paaudzes tikumību.

<https://www.la.lv/pret-viso-vaditaju-ierosinata-disciplinarietacaksa-ari-es-neveletos-lai-manus-bernus-izglito-izmantojot-so-materialu/komentari>

<https://www.delfi.lv/193/politics/55952322/caksa-uz-dienesta-izmeklesanas-lai>

Satraucoši ir arī tas, ka raidījumā "Spried ar Delfi", Anda Čakša saka, ka redz savu līdzatbildību vien tajā, ka 30 gadus neesot iespējams Latvijā droši runāt par seksu, opozīcijas demisijas pieprasījumam neredz pamatu, dusmojas uz sašutušajiem vecākiem, sabiedrību, kas raidījuma laikā tiek saukta par atpalikušu un tumsonīgu. Lai gan izglītības ministre ir sapratusi, ka lielākā vecāku trauksme bijusi par dzimummaiņu, tomēr uzskata izņemto metodisko līdzekli par vērīgu materiālu pedagogiem, ka par atšķirībām esot jārunā, jo bērni ciešot no nepieņemtās seksuālās identitātes, ģenētiskām saslimšanām, kur esot jāmaina dzimums. Izglītības ministre vairs nepiemin, ka uzdevusi VISC turpmāk materiālus saskaņot ar nozares un vecāku NVO, diskutēs ar vecāku NVO speciāli rīkotā konferencē 5. oktobrī, taču pārskatot vai uzlabojot šos metodiskos līdzekļus, iesaistīs IZM izvēlētos zinātniekus, pedagogus un metodiķus, bet ne vecākus.

<https://youtu.be/-4q52eSYuC4?si=xmfC8rLyksYX8a7m>

<https://www.youtube.com/watch?v=-4q52eSYuC4>

Savukārt, biedrības "Papardes zieds" valdes priekšsēdētāja Iveta Ķelle negatīvi izteicās par pirms desmit gadiem ieviestajiem Tikumības grozījumiem, kas daudzās skolās esot aizvēris durvis bērnu seksuālās izglītības nodarbībām vispār. Neskatoties uz to, pērn biedrība "Papardes zieds" esot izglītojusi 15000 jauniešus. Dīvaini, ka Iveta Ķelle apgalvo, ka neesot zināms pašu jauno cilvēku viedoklis, jo kas tad liedz to viņiem pajautāt. Neesot zināmi arī dati par pusaudžu mentālo veselību no psihologu praksēm, cik procentu bērnu ir ar dzimumdisforiju. Ķelle atzīst, ka bērni par seksu uzzin no sociālo tīklu satura, bet sabiedrība vēl neesot gatava, ka ar viņiem runā par šiem jautājumiem un paskaidro redzēto.

Apkopojuot sabiedrības paustos viedokļus sociālajos tīklos, es secinu, ka lielākais vairums no sašutuma jau nav par seksualitātes mācīšanu skolās vispār, bet gan par retu anomāliju kā normu iekļaušanu mācību metodiskajos līdzekļos. Disforijas ir jāatstāj ārstniecības profesionāļu ziņā, nevis jārunā par tām skolās kā par normu. Šos individuālos, dramatiskos un pat traģiskos gadījumus – uzsveru: atsevišķos gadījumus, kas nav masveida un normalizējama parādība – nevar normalizēt kā "alternatīvu" ne vispār, nedz vēl jo mazāk – mācību metodiskajos materiālos. Jo iejaukšanās sekas, kas individuālajos gadījumos lai paliek ārstu, likumīgo pārstāvju un pašu pacientu ziņā, līdz ar pubertātes bloķēšanu un sevišķi ar dzimummaiņu argumentējami ir smagas un pat neatgriezeniskas reproduktīvās veselības problēmas. To nevar skolā mācīt kā vispārīgu normālību un kā alternatīvu.

Pret to tad arī ir sašutums. Ja mums ir zināms no ārvalstu pieredzes, kā jūtas cilvēks, kuram/kurai agrā vecumā veiks dzimuma maiņas operāciju un, kurš vēlāk sapratīs, ka tā bija kļūda, tad kāpēc mums to pieļaut mūsu zemē? Tādi gadījumi ir, un šie cilvēki paši cīnās pret visu šo neprātu, lai viņi tādi – izkropļoti – būtu pēdējie.

Vecākiem rodas jautājumi par to cik zinātniski metodiskajā līdzeklī paustie apgalvojumi, kāpēc nav dotas atsauces uz konkrētu zinātnieku pētījumiem, ja tiešām būtu atklāti vairāk nekā divi dzimumi – vīriešu un sievietes, kā līdz šim ir mācīts bioloģijā. Vecāki apliecina, ka ir spējīgi runāt par seksualitāti, dzimumattiecībām, bet sašutumu izraisa tas, ka visu šāda veida seksuālo izglītību ievieša pa kluso. Daudzi sūdzas, ka tikušas pārkāptas vecāku tiesības uzzināt par biedrības "Papardes zieds" vadītajām nodarbībām viņu bērnu skolās. Vienus bērni informējuši tikai pēc jau notikušas nodarbības, kur bērniem mācīts, kā prezervatīvu uzmaukt uz banānam līdzīga maketa, citi tikai tad, kad bērni jau pieauguši, atrod viņu mācību procesā lietotajos papīros šādu organizāciju izdalītos saturiski zemas kvalitātes bukletus.

No vecāku puses tiek ieteikts veltīt resursus, lai bērnam palīdzētu izprast un pieņemt sevi, nepieļaut tikumību un veselību graužošu saturu izglītībā un dažādu organizāciju mājaslapās internetā, šāda veida pakalpojumus medicīnā. Vispirms veicināt izpratni par visu dabisko un veselīgo, tikai tad var pievērsties izņēmumiem. Nepieciešams dot izpratni par cilvēka izvēli un rīcības dabiskajām sekām, būt godīgiem un informēt arī par riskiem. Daļa vecāku vēlētos, lai skolā mācītu kristīgās vērtības, laulības un ģimenes vērtības, par mīlestību un tās izpausmēm, par atturību no visa, kas var novest pie atkarībām, izvirtības. Mācīt izvērtēt un kritiski izvēlēties interneta saturu, ko patērēt. Arī mūsu folklorā, latviešu tautasdziesmas, tiek minētas par tikumiskās un sociālās izglītības avotu. Daudzi vecāki ir gatavi dzimumaudzināšanas jautājumus un savas vērtības pārrunāt ar saviem bērniem ģimenē un negrib, lai citas institūcijas viņiem traucē.

Sabiedrībā jūtama arī neizpratne par izglītības ministres Andas Čakšas jautājumu: "Vai ir sekss pēc Padomju savienības atjaunots?" Tie, kas atceras padomju Latvijā izdotās grāmatas, piemēram Dr. Jāņa Zālīša "Mīlestības vārdā", kas tika izdota 1981. gadā 99 000 eksemplāru metienā, kā arī citas, agrāk izdotās, liecina, ka pamatā pusaudži necentās tēlot pieaugušos pirms laika, jo zināja dzimumattiecību dabiskās sekas, tāpēc pusaudžu grūtniecība nebija tik bieža kā mūsdienās. Tad astoņdesmitajos gados dzimušajiem "Papardes zieds" un līdzīgas organizācijas sāka stāstīt, kā "pareizi" ar seksu nodarboties, bet nez kāpēc abortu skaits pieauga. Tad rodas jautājums kurš vainīgs – "tumsonīgie" vecāki vai jaunās seksa izglītības maldugunis?

Jāsecina, ka Andas Čakšas minētie argumenti, kāpēc vecākiem vajadzētu piekrist seksuālajai izglītībai skolās, piemēram, "mums ir pusaudžu grūtniecība, seksuāli transmisīvās slimības, naida runa, agresija pret citādi domājošiem", patiesībā ir pēcpadomju laikā īstenotās seksuālās izglītības rezultāts, ko īstenoja tādas organizācijas kā biedrība "Papardes zieds".

Arī dzimstība Latvijā atjaunotās neatkarības gados, pretēji cerētajam, ir strauji kritusies un turpina kristies, jo seksuālā izglītība netiek balstīta laulības un dabiskas ģimenes vērtībās, izpratnē par cilvēka dzīvības vērtību, vīrieša un sievietes reproduktīvo funkciju un auglības izpratnē, bet tiek balstīta kontracepcijas līdzekļu lobēšanā un bailēs no grūtniecības kā nevēlamas seksa blakusparādības. Turklāt ar pāragru bērnu seksualizāciju, tiek izniekots laiks viņu normālai attīstībai, radīti bīstami riski viņu psihiskajai, emocionālajai un fiziskajai veselībai, kas var negatīvi atsaukties vēlāk dzīvē.

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/ab/Population-of-Latvia.svg/1280px-Population-of-Latvia.svg.png>

Kas tad ir biedrība "Papardes zieds", kuras valdes priekšsēdētāja Iveta Kelle kopā ar izglītības ministri tiek aicināta Latvijas Televīzijā, kā kompetenta seksuālās izglītības eksperte? Citēju biedrības mājaslapā ievietoto informāciju: "Kopš 2000. gada biedrība "Papardes zieds" ir pilntiesīga Starptautiskās ģimenes plānošanas federācijas (International Planned Parenthood Federation, IPPF) biedre." Savukārt, IPPF ir globāla nevalstiska organizācija, kuras plašie mērķi ir veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību, kā arī aizstāvēt indivīdu tiesības pašam izdarīt izvēli ģimenes plānošanā. Daudzās pasaules valstīs iedzīvotāji protestē pret šīs organizācijas un tās filiāļu īstenoto seksuālo izglītību skolās un rīko kampaņas pie klīnikām, kur tiek veikti aborti ar mērķi tās aizvērt. Kopš 2007. gada, piemēram, tikai organizācija "40 dienas par dzīvību" vien ir panākusi 145 tā saukto "ģimenes plānošanas" (Planned Parenthood) abortu centru aizvēršanu un izglābusi 23525 bērnu dzīvības.

<https://www.40daysforlife.com/en/>

Nav saprotams, kāpēc tiek tērēta nodokļu maksātāju nauda šādas, neadekvātas, seksuālās izglītības materiālu izveidē, medijos popularizētas un skolās ielaistas NVO, kuru piedāvātās seksuālās izglītības rezultāts ir tik slikts, bet NVO un speciālisti, kas aizstāv dabiskas ģimenes vērtības darbojas vien uz sava entuziasma un privātiem ziedojumiem un bez jebkāda valsts atbalsta?

Tā kā līdzšinējā seksuālā izglītība Latvijā nav nesusi labus augļus, redzu nepieciešamību izstrādāt Latvijas iedzīvotāju vērtībām un vajadzībām atbilstīgu mācību metodi un materiālus reproduktīvās veselības, seksualitātes un ģimenes mācībā (par atbilstīgu nosaukumu vēl jāvienojas).

Rosinu vecākiem izveidot darba grupu ar mērķi, pieaicinot uzticamus ekspertus, izveidot mūsu valsts likumdošanai atbilstīgu, alternatīvu, dabiskas ģimenes vērtībās balstītu mācību programmu, sagatavot materiālus, kurus vecāki brīvi varētu lietot bērnu dzimumaudzināšanā ģimenē vai labprāt atļautu izmantot arī izglītības iestādēs. Šādu materiālu sagatavošanai no valsts piešķirt tikpat lielu summu, cik tika iztērēta līdzšinējo, kritiski vērtēto seksuālās izglītības materiālu, sagatavošanā. Nodrošināt apmācību vecākiem un skolotājiem, kuri vēlēšies apgūt šā mācību materiāla metodiku. Nodrošināt līdzvērtīgas iespējas popularizēt šo jaunizveidoto mācību metodi sabiedriskajos medijos, publicēt izglītības e-vidē un citās bērniem, pusaudžiem un jauniešiem aktuālās vietnēs.

Lai izvirzītu kritērijus jaunu metodisko līdzekļu izveidei, ir jāsaprot, kāpēc nebija pieļaujama izņemto metodisko līdzekļu pieejamība un izmantošana izglītības saturā. Šeit skaidroju, manuprāt, metodisko līdzekļu neatbilstību pastāvošajai likumdošanai.

Materiāli ir klajā pretrunā ar Latvijas Republikas Satversmi: <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijasrepublikas-satversme>

Satversmes preambulā teikts: "Latvija kā demokrātiska, tiesiska, sociāli atbildīga un nacionāla valsts balstās uz cilvēka cieņu un brīvību, atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības un ciena mazākumtautības. Latvijas tauta aizsargā savu suverenitāti, Latvijas valsts neatkarību, teritoriju, tās vienotību un demokrātisko valsts iekārtu. Latvijas identitāti Eiropas kultūrtelpā kopš senlaikiem veido latviešu un lībiešu tradīcijas, latviskā dzīvesziņa, latviešu valoda, vispārcilvēciskās un kristīgās vērtības. Uzticība Latvijai, latviešu valoda kā vienīgā valsts valoda, brīvība, vienlīdzība, solidaritāte, taisnīgums, godīgums, darba tikums un ģimene ir saliedētas sabiedrības pamats. Ikviens rūpējas par sevi, saviem tuviniekiem un sabiedrības kopējo labumu, izturoties atbildīgi pret citiem, nākamajām paaudzēm, vidi un dabu."

Veids, kā VISC Skola2030 mapē tika ievietoti mācību materiālu "Seksuālā izglītība jautājumi un atbildes. Metodisks līdzeklis ar videomateriāliem" un tā papildu resursi, atzīstams par nedemokrātisku, jo netika saskaņots ar skolēnu vecāku viedokli. Tikai nejauši vecāki uzzināja par šāda metodiskā līdzekļa pieejamību skolēniem izglītības sistēmā. Tas klaji demonstrē arī sociālu bezatbildību, ir pārkāpums pret cilvēka cieņu un brīvību, pārkāpj bērnu un vecāku pamattiesības, ģimenes tiesības, vienlīdzības, solidaritātes, taisnīguma un godīguma principus.

Ir skaidri pamanāms, ka šie mācību materiāli ir tulkoti no jau izstrādātiem ārzemju mācību līdzekļiem. Tāpat kā Stambulas konvencijas tulkojums, arī šo metodisko līdzekļu tulkojums ir apšaubāmas kvalitātes, abos dokumentos ielaistas identiskas kļūdas, piemēram vārdu "dzimte", "dzimums" nozīmes patvaļīga paplašināšana un lietošana nevietā. Tas ir drauds Latvijas suverenitātei un neatkarībai, ja, iespējams, zinātniski nepamatotas, ārzemēs izstrādātas, neprecīzi tulkotas valsts valodā un apšaubāmas teorijas tik viegli tiek pretnostatītas vērtībām, ko Latvijā vecāki cenšas saviem bērniem mācīt. Tas apdraud arī sabiedrības vienotību, neērtā situācijā nostādot arī seksuālo minoritāšu kopienu, kuras daudzējādās atšķirības caur šādiem materiāliem cenšas pārējai sabiedrībai uzspiest nu jau pat caur Valsts izglītības satura centra metodiskajiem līdzekļiem. Turklāt, tiek noklusēta ārzemju rūgtā pieredze, šādu ideoloģiju piedāvājot izglītības iestādēs, tās negatīvo ietekmi uz bērnu un pusaudžu psihi, fizisko un reproduktīvo veselību.

Tika rupji pārkāpts arī Satversmes 2. pants: "Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai", jo Latvijas sabiedrībai netika piedāvāta publiskā apspriešana pirms metodiskā līdzekļa publicēšanas izglītības e-vidē, līdz ar to liedzot jebkādu iespēju tautai īstenot tai piederošo varu savu bērnu izglītošanā un audzināšanā.

Arī Satversmes 99. pants "Ikvienam ir tiesības uz domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību. Baznīca ir atdalīta no valsts" tika pārkāpts, jo caur šo mācību metodisko līdzekli skolēniem centās indoktrinēt zinātniski nepamatotu teoriju par seksualitāti, izsmejot no paaudzes paaudzē pārmantotās tikumiskās vērtības, reliģisko pārliecību, kristīgās vērtības, tai skaitā Dieva baušļus, šķīstības un atturības tikumu, laulības vērtību.

Mācību līdzeklis centās negatīvi ietekmēt bērnu, pusaudžu un jauniešu pašapziņu, izraisīt neuzticēšanos vecākiem, sabiedrībai, mazvērtību vai nepamatotu augstprātību, apziņu, ka pastāv netaisnīga dzimumnelīdztiesība. Tas nekādi nemācīja domāt, tikai piedāvāja jaunus terminus, to definīcijas un sagrozītus apgalvojumus. Piemēram, metodiskā līdzekļa video "Bioloģiskais dzimums" tika apšaubīts, ka maksts atveri meitenei parasti daļēji noslēdz gļotādas kroka vai jaunavības plēve, ko līdz šim mācīja 9. klases bioloģijas kursā par sievietes dzimumorgānu sistēmas uzbūvi. Terminu "jaunavības plēve" pasludināja par novecojušu un ieteica aizvietot ar svešvārdu "himēns" (hymen). Tika radīts iespaids, ka jaunavību sabiedrība netaisnīgi pieprasot no meitenēm vairāk, nekā no zēniem, ka zinātne pārāk maz pētīt tādu orgānu, kā kuteklis vai klitors. Meitenēs centās radīt neuzticēšanos sabiedrībai, iepriekšējām paaudzēm, zinātnei, iepriekš izdotiem mācību materiāliem un vīriešu dzimumam.

Metodiskā materiāla autori un atbildīgie par tā nokļūšanu izglītības e-vidē nevar attaisnoties ar Satversmes 100. pantu par vārda brīvību, jo to ierobežo Satversmes 116. pants, kas aizsargā citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību. Uz šajā pantā minēto nosacījumu pamata var ierobežot arī reliģiskās pārliecības paušanu. Metodiskais līdzeklis tika atzīts par nezinātnisku, drīzāk kvazi reliģisku indoktrināciju. Arī Jūrmalas valsts ģimnāzijas direktore Ieva Taranda izteikusi viedokli, ka šis ir vienas reliģijas piedāvājums.

<https://fb.watch/n7abpuuaCI/>

Satversmes 110. panta 1. daļa: "Valsts aizsargā un atbalsta laulību — savienību starp vīrieti un sievieti, ģimeni, vecāku un bērna tiesības." – Skola2030 mācību materiālos netika runāts par laulību kā savienību starp vīrieti un sievieti, lai veidotu ģimeni. Netika minēts, ka dzimumattiecības pēc būtības ir rezervētas laulātajiem, tās vislabāk uzsākt pēc laulībām, kad vīrs un sieva ir gatavi uzņemties atbildību un rūpes viens par otru un par bērniem. Netika respektētas vecāku tiesības audzināt savus bērnus pēc saviem ieskatiem, atbilstoši katra bērna gatavībai vai nē pārrunāt intīmus jautājumus. Netika respektētas bērna tiesības uz bērniību bez pāragras un neadekvātas seksualizācijas. Turpretī, tika radīts iespaids, ka homoseksuālas attiecības ir vienlīdzīgas heteroseksuālajām, un vajadzīga vien abpusēja piekrišana, lai uzsāktu seksuālas attiecības jebkurā vecumā un ar jebkuru partneri. Skola2030 video "Pieņemšana" salīdzina seksu ar tēju, ko nevajadzētu ar varu liet mutē tiem, kas to dzert nevēlas vai nav pat nomodā, taču seksuālas izglītības līdzekļi un veids, kā tie tikuši piedāvāti, ir uzbāzīgs un agresīvs, kas arī šo abpusējās pieņemšanas principu demonstratīvi pārkāpj.

111. pants – Valsts aizsargā cilvēku veselību un garantē ikvienam medicīniskās palīdzības minimumu. 112. Pants – Ikvienam ir tiesības uz izglītību. Valsts nodrošina iespēju bez maksas iegūt pamatzglītību un vidējo izglītību. Pamatizglītība ir obligāta. – Arī šie Satversmes panti tikuši pārkāpti publicējot izglītības e-vidē šos seksuālās izglītības metodiskos mācību materiālus, jo tika radītas šaubas, ka bērns varētu būt piedzimis nepareizajā ķermenī, taču netika izskaidroti patiesie iemesli, kāpēc bērns tā varētu sajusties, netika izskaidroti riski un kaitējums veselībai, ja bērns izvēlas nepieņemt savu bioloģisko dzimumu vai pat mainīt to. Paši metodiskie līdzekļi par sevi ir bērnu psihi traumējoši, dezorientējoši un manipulatīvi, to kaitējums bērnu, pusaudžu un jauniešu veselībai Latvijā vēl nav izvērtēts, bet ir zināma rūgta un satraucoša ārzemju pieredze pēc līdzīgu materiālu iepludināšanas izglītības sistēmā. Tiesības uz izglītību ir tikušas pārkāptas, jo mācību metodiskie materiāli nedrīkstēja būt traumējoši un degradējoši, trūka arī norādes, ka šie materiāli nav obligātais saturs, ir fakultatīvi un tikai kā kritiski izvērtējami līdzekļi – tas pat pedagogiem nebija zināms.

Izglītības likuma 10.¹ pants: <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>. Tikumiskās, estētiskās, intelektuālās un fiziskās attīstības nodrošināšana izglītības procesā Izglītības sistēma nodrošina izglītojamā tikumisko, estētisko, intelektuālo un fizisko attīstību, kas atbilst Latvijas Republikas Satversmē ietvertajām un aizsargātajām vērtībām, īpaši tādām kā dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība, ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu valoda un Latvijas valsts. Izglītības iestāde, izņemot augstskolas, aizsargā izglītojamo no tādas informācijas un tādu mācību līdzekļu un materiālu, kā arī tādu metožu izmantošanas izglītības un audzināšanas procesā, kas neatbilst šā likuma mērķī ietvertajai izglītojamā tikumiskās, estētiskās, intelektuālās un fiziskās attīstības nodrošināšanai, lai sekmētu zinīgas, prasmīgas un audzinātas personības veidošanos.

VISC Skola2030 mapē piedāvātie mācību materiāli "Seksuālā izglītība jautājumi un atbildes. Metodisks līdzeklis ar videomateriāliem" ar tā Pielikumu un Papildu resursiem klaji pārkāpa izglītojamo tiesības uz tikumisko, estētisko, intelektuālo un fizisko attīstību, kas atbilst Latvijas Republikas Satversmē ietvertajām un aizsargātajām vērtībām, īpaši tādām kā dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība, ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu valoda un Latvijas valsts. Izglītības iestādēm tika radīti šķēršļi aizsargāt izglītojamus no tādas informācijas un tādu mācību līdzekļu un materiālu, kā arī tādu metožu izmantošanas izglītības un audzināšanas procesā, kas neatbilst šā likuma mērķī ietvertajai izglītojamā tikumiskās, estētiskās, intelektuālās un fiziskās attīstības nodrošināšanai, lai sekmētu zinīgas, prasmīgas un audzinātas personības veidošanos.

Konferencē "Bērnu un jauniešu psihoemocionālā veselība – risinājumi izglītības sistēmā" ģimenes ārste Dina Florena skaidro cik bīstama ir bērnu pāragra seksualizācija, nedodot viņiem zināšanas par savu psihoemocionālo pasauli, savu ķermeni, tā reproduktīvo funkciju un auglību, cik svarīga ir atturība no dzimumakta pirms laulības:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2431873813641435&id=100063449066000

MK noteikumu Nr.480 6. pantu: <https://likumi.lv/ta/id/283735-izglitojamo-audzinasanas-vadlinijas-un-informacijamacibu-lidzeklu-materialu-un-macibu-un-audzinasanas-metozu-izvertesanas>

6. Audzināšanas uzdevumi attieksmes veidošanai ir veicināt izglītojamo:

- 6.1. spēju brīvi un patstāvīgi domāt, attīstot kritisko domāšanu, morālo spriestspēju un sekmējot atbildīgu rīcību;
- 6.2. sevis apzināšanos, pašizziņu, gribas audzināšanu, pašpilnveidi un pozitīvu pašvērtējumu, pašaudzināšanu mūža garumā;
- 6.3. brīvību kā iespēju īstenot savus centienus un mērķus, neierobežojot citu personu pamattiesības, tajā skaitā brīvību;
- 6.4. pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām un sekmēt to ievērošanu;
- 6.5. cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, veselību veicinošu un drošu paradumu izkopšanu;
- 6.6. orientāciju uz ģimeni, laulību, paaudžu vienotības apzināšanos vērtību saglabāšanā, tautas ataudzē un valsts attīstībā;
- 6.7. piederību Latvijas, Eiropas un pasaules kultūrtelpai, izpratni par vispārcilvēciskajām un kristīgajām vērtībām, latvisko dzīvesziņu, kultūras mantojumu, tradīcijām un to saglabāšanu, līdzdalību kultūras mantojuma un tradīciju pārnēsē un latviskās kultūrtelpas attīstībā mūsdienās.

Izglītības e-vidē nonākušie materiāli seksuālajā izglītībā izraisīja ne tikai sašutumu sabiedrībā, bet arī domstarpības pieaugušo starpā. Vieni mēģināja aizstāvēt šos metodiskos līdzekļus, apgalvojot, ka par atšķirībām jārunā. Citi oponenta, ka vēl nenobriedušu bērnu, pusaudžu un jauniešu psihi nevajadzētu noslogot ar tik tendenciozas un manipulatīvas, kvazi reliģiskas ideoloģijas indoktrināciju, kas novērš no viņu vecumposmu attīstībai aktuālām tēmām un aktivitātēm. Tātad, pat pieaugušajiem šādi materiāli ir izrādījušies pārāk sarežģīti, pārāk grūti vingrinājums morālās spriestspējas un kritiskās domāšanas attīstībā, kur nu vēl skolas vecuma izglītojamiem. Metodiskais līdzeklis nav veicinājis cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, veselību veicinošu un drošu paradumu izkopšanu, orientāciju uz ģimeni, laulību, paaudžu vienotības apzināšanos vērtību saglabāšanā, tautas ataudzē un valsts attīstībā.

Piemēram, sadaļā "Bioloģiskais dzimums" 26.11 minūtē apskata jautājumu par neplānotas grūtniecības riskiem kā dezintegrētas seksualitātes priekšstatu, kur kā problēmas minētas grūtniecība un seksuāli transmisīvās infekcijas, bet kā risinājums – kontracepcija. Šī pieeja ir maldinoša, jo pētījumi liecina, ka kontracepcija bieži vien nepasargā ne no grūtniecības, ne no STI. Parasti gadījumos, kad paļaušanās uz kontracepcijas lietošanu un "drošu seksu" pievīlusi, vērojama tendence ieņemto bērnu uzskatīt par kļūdu un atbrīvoties no bērna, veicot abortu. Tas pierāda, ka šāda veida metodiskie līdzekļi nav veicinājuši cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, veselību veicinošu un drošu paradumu izkopšanu. Tādēļ, veidojot mācību metodiskos materiālus dzimumaudzināšanā vēlams pieturēties pie integrētas seksualitātes izpratnes, kas balstās uz personas un dzimuma nedalāmību, divu seksualitātes dimensiju: mīlestības izpausmes un pēcnācēju radīšanas nedalāmību, dzimumakta pašsaprotams rezultāts – iespējama grūtniecība un dzemdības.

Starptautiskais pakts par pilsoņu un politiskajām tiesībām, 18. pants:

<https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/705>

1. Ikvienam ir tiesības uz domu, apziņas un reliģijas brīvību. Šīs tiesības ietver reliģijas un ticības brīvību, brīvību pieņemt reliģiju vai ticību pēc savas izvēles un brīvību nodoties savai reliģijai un ticībai kā vienatnē, tā kopā ar citiem publiski vai privāti, piekopjot kultu, izpildot reliģiskas un rituālas ceremonijas un sludinot mācību.
2. Nevienam nedrīkst pakļaut piespiešanai, kas mazinātu viņa reliģijas vai ticības brīvību vai brīvību pieņemt reliģiju vai ticību pēc savas izvēles.
3. Brīvību nodoties reliģijai vai ticībai var ierobežot tikai likumā paredzētajā kārtībā tajā apmērā, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu sabiedrisko drošību, kārtību, veselību vai tikumību, vai citu pamattiesību un brīvību aizsardzību.
4. Šā Pakta dalībvalstis apņemas cienīt vecāku un attiecīgos gadījumos likumīgo aizbildņu brīvību nodrošināt savu bērnu reliģisko un tikumisko audzināšanu saskaņā ar savu pārlicību.

Tā kā LR Satversmes preambulā deklarēts, ka Latvijas identitāti Eiropas kultūrtelpā kopš senlaikiem veido latviešu un lībiešu tradīcijas, latviskā dzīvesziņa, latviešu valoda, vispārcilvēciskās un kristīgās vērtības, arī Latvija, kā šā Pakta dalībvalstis apņemas cienīt vecāku un attiecīgos gadījumos likumīgo aizbildņu brīvību nodrošināt savu bērnu reliģisko un tikumisko audzināšanu saskaņā ar savu pārlicību. Valsts izglītības satura centra izveidotais metodiskais līdzeklis ir klajā pretrunā tikumībai latviskajā izpratnē, vispārcilvēciskajām morālajām, tikumiskajām un tradicionāli kristīgajām vērtībām. Tā vērtējama kā valsts necieņa pret vecāku brīvību nodrošināt savu bērnu reliģisko un tikumisko audzināšanu saskaņā ar savu pārlicību.

Pat Izglītības standarts – MK noteikumi Nr.747 un Nr.416, uz kā pamata metodiskais līdzeklis it kā ir ticis veidots, neparedz šādas teorijas un šādu tēmu iztīrāšanu.

<https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitibas-standartu-un-pamatizglitibas-programmu-paraugiem>

<https://likumi.lv/ta/id/309597-noteikumi-par-valsts-visparejas-videjas-izglitibasstandartu-un-visparejas-videjas-izglitibas-programmu-paraugiem>

Raidījumā "Spried ar Delfi" nevalstiskās organizācijas pārstāve Iveta Ķelle minēja Bērnu tiesību aizsardzības likumu, kurš it kā uzliekot valstij pienākumu nodrošināt seksuālo izglītību bērniem, bet nenorādīja atsauci uz kādu konkrētu pantu. Šādu pantu Bērnu tiesību aizsardzības likumā neatradu. Ja Iveta Ķelle domājusi šī likuma 11. (1) pantu, tad tur minēts, ka valsts nodrošina visiem bērniem vienādas tiesības un iespējas iegūt izglītību atbilstoši katra spējām, bet nav nekas minēts par nekvalitatīvu seksuālo izglītību.

<https://likumi.lv/ta/id/49096-bernu-tiesibu-aizsardzibas-likums>

11. pants. Bērna tiesības uz izglītību un jaunradi

(1) Valsts nodrošina visiem bērniem vienādas tiesības un iespējas iegūt izglītību atbilstoši katra spējām. Valsts un pašvaldība nodrošina visiem bērniem speciālo vajadzību izvērtējumu, uzsākot obligāto izglītību, un nodrošina bērna vajadzībām atbilstošus individuālus

pedagoģiskā un psiholoģiskā atbalsta pasākumus valsts, pašvaldības un privātajās mācību iestādēs.

7. pants. Bērna tiesības uz dzīvību un attīstību

Katram bērnam ir neatņemamas tiesības uz dzīvības un attīstības aizsardzību.

26. pants. Atbalsts ģimenei

(1) Ģimene ir dabiska bērna attīstības un augšanas vide, un katram bērnam ir neatņemamas tiesības uzaugt ģimenē. Valsts un pašvaldība atbalsta ģimeni, it īpaši daudz bērnu ģimeni un ģimeni, kuras aprūpē ir bērns ar invaliditāti, un sniedz tai palīdzību.

Savukārt 7. pants nosaka bērna attīstības aizsardzību, ko nedrīkst pārtraukt ar pubertātes bloķēšanu.

26. pants nosaka, ka valsts atbalsta ģimeni, kurā bērns aug. Manuprāt, tas nozīmē, ka valstij būtu arī jāatbalsta vecāku iniciatīva izveidot adekvātu saturu reproduktīvās veselības un ģimenes mācībā.

No pedagoģiskā viedokļa, šis nav vērtējams kā metodisks līdzeklis dzimumaudzināšanā vai seksuālajā un reproduktīvajā izglītošanā, bet gan kā svešas un bīstamas ideoloģijas indoktrinācija.

Mapē Skola2030 bija norādīti vecumposmi no 4. līdz 12. klasei, tomēr, aplūkojot metodiskā līdzekļa licenci –

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/6C8FAA78-C7AD4F7B-84CB-B41B564D9ECB/view?fbclid=IwAR0jGxiOTnR7PxpOXrT8ncMpgsu9SNAGCPyGK24m85BjGvuv5uYTL4G3x8&preview=6C8FAA78-C7AD-4F7B-84CBB41B564D9ECB&tab=license>,

var secināt, ka to var izmantot arī pirmsskolas un 1.–3. klašu vecumposmā. Turpretī, Izglītības Standarts neparedz šādas teorijas un šādu tematu iztirzāšanu mācību saturā. Tēma "Vairošanās un attīstība", attiecībā uz cilvēka reproduktīvo sistēmu un dzimumattiecībām paredzēta 9. klases bioloģijas kursā.

Materiālu ilustrācijas neestētiski atbaidošas, vai nu bērnos radīs izkropļotu, pāragru interesi par seksu vai tieši otrādi – radīs riebumu pret dzimumsfēru vispār.

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0yZtoq2xKNM6TaXxjxzCLgnz7LKNqBZwKBpELvsMR1q1eTPStJ5PWSgczJKyTxNdjl&id=100002488798260

Neatbilstību nevienam vecumposmam pierāda arī tas, ka pat nobrieduši, pieauguši cilvēki, tai skaitā vecāki, noskatoties šos video un iepazīstoties ar metodiskā līdzekļa saturu, bija neizpratnē par valsts valodā neeksistējošu un demagoģiski skaidrotu svešvārdu un terminu lietojumu, piemēram: cisdzimte, interseksuāls, transsieviete, transvīrietis, kvīrs un daudzi citi.

<https://jauns.lv/raksts/zinas/576274-mana-psihe-somurgu-atteicas-lasit-macibu-materials-4-klasei-par-seksualas-orientacijas-izvelisociklos-izsauc-sasutuma-vetru>

Termini VISC metodiskajā līdzeklī lietoti un skaidroti neadekvāti, atšķirīgi no sabiedrībā lietotā. Piemēram, apgāda "Jumava" 1999. g. izdotajā svešvārdu vārdnīcā, salikšana daļa "trans-" skaidrota: [lat. trans' caur, šķērsām; pāri] – 1) pār..., viņpus; 2) caur..., šķērs; 3) cita stāvokļa. Turpretī metodiskā līdzekļa video ar nosaukumu "Dzimte", "trans-" skaidrots kā psiholoģiskā dzimuma atšķirību no tā, ko nosaka gēni, kad cilvēks neidentificē sevi ar vienu konkrētu dzimumu, ar stāvokli, "kad sakām: "Piedzimis nepareizajā ķermenī." Tiek apgalvots, ka "trans-" tiekot plaši lietots. Tātad, pēc būtības, salikšana daļa "trans-" apzīmē to, kas cilvēks patiesībā nav un nevar būt, bet maldīgi iedomājies par tādu kļūt, pārveidoties. Turklāt apgalvojumi "mēs bieži lietojam jēdzienus, kas sākas ar "trans-"; "kad sakām: "Piedzimis nepareizajā ķermenī" ir klaji demagoģiski, jo normālā sabiedrībā šādi termini un izteicieni praktiski netiek lietoti, ja vien kāds ļaunprātīgi nav pārkāpis savas pilnvaras un izraisījis šādu sašutuma vētru.

Piekrītu bērnu psihoterapeita Nila Saksa Konstantinova viedoklim: "Sava ķermeņa nepieņemšana ir psiholoģiska problēma, nevis "psiholoģisks dzimums"."

Tāpat vārds "dzimte" līdz šim latviešu valodā ir ticis lietots kā gramatisks termins, bet metodiskajā līdzeklī šis termins attiecināts uz cilvēku, veidojot tādas jaunizdomātus jēdzienus kā "dzimtes identitāte", "dzimtes izpaušme", "cisdzimte". Arī vārds "celibāts" līdz šim bija saprotams kā izvēle atteikties no laulības un atturēties no dzimumdzīves, lai varētu pilnībā veltīt sevi kalpošanai Dievam. Minētais metodiskais līdzeklis arī šo terminu centās sagrozīt un degradēt.

Vēl nenobriedis bērns vai pusaudzis, skatoties šādu video, tiek traumēts ar tajā pausto domu, ka viņš varētu būt piedzimis nepareizajā ķermenī, sākt apšaubīt savu identitāti, novirzīt savu normālai attīstībai, mācībām un savam vecumam atbilstošām aktivitātēm nepieciešamo enerģiju satraukumam par savu atbilstību piedāvātajiem terminiem un teorijai. Par šā metodiskā līdzekļa neatbilstību bērnu un pusaudžu psihei ir publiski izteicies pieredzējis eksperts, bērnu psihoterapeits Nils Sakss Konstantinovs:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0KDW3zdEWfBbaDDSc1oYCxbDAofWaV4k6rwxpGtBdzQYJY8oTzSkTevESAA9bpDbwl&id=100028345747249

<https://nra.lv/latvija/izglitiba-karjera/428605-nils-sakss-konstantinovs-neviensberns-nevar-piedzimt-nepareiza-kermeni-ta-ir-drizak-kvazireligiska-nevis-zinatniskaideja.htm>

Viņš uzsver, ka "neviens bērns nevar piedzimt nepareizajā ķermenī. Tā ir drīzāk kvazireligiska, nevis zinātniska ideja". Arī psihoterapeita atziņa: "Neviens bērns nav pelnījis, ka viņu sauc kā bezdzimuma priekšmetu par "tas", lai arī to piedāvā IZM mācību materiāls" liek domāt, ka šādas, zinātniski nepamatotas teorijas vai pat ideoloģijas izstrādātas ar mērķi graut bērna pašcieņu un pašapziņu.

<https://jauns.lv/raksts/sievietem/576316-ta-nav-joka-lieta-psihoterapeitam-ir-koteikt-par-4-klases-macibu-vielu-kas-naktis-nelauj-gulet-skolenu-vecakiem>

To, ka šis VISC Skola2030 metodiskais līdzeklis ir svešas un bīstamas ideoloģijas indoktrinācija, pasvītro uzkrītoši bieži atkārtotā frāze: "Atceries! Tava dzimtes identitāte nenosaka tavu bioloģisko dzimumu, dzimtes izpausmi, seksuālo vai romantisko orientāciju." Šis sagrozītais apgalvojums ir pretrunā ar zinātnisku un vispārpieņemtu faktu, ka bērna dzimums ir noteikts jau apaugļošanās brīdī, un tā ir neatņemama un negrozāma cilvēka identitātes sastāvdaļa.

Sociālajos tīklos minēts arī ASV Pediātru Akadēmijas 2021. gadā publicētais pētījums, kas apliecina, ka dzimumidentitātes problēmas rodas no bērnībā piedzīvotām emocionālām traumām un šādos gadījumos palīdzēt var vienīgi psihologs vai psihiatrs, nevis pubertātes bloķēšana, hormonu terapija un ķirurģiska iejaukšanās ķermenī.

<https://publications.aap.org/pediatrics/article/148/2/e2020016907/179762/Disparities-in-Childhood-Abuse-Between-Transgender?fbclid=IwAR3cCmWGS0DXR2sh-4EYlnQiDYcRUCijc46hdLevMbi7NVLdL9fgB51SJPA?autologincheck=redirected>

Eksperta Nila Saksa Konstantinova viedoklis par mācību līdzekli:

<https://nra.lv/latvija/izglitiba-karjera/428605-nils-sakss-konstantinovs-neviens-berns-nevar-piedzimt-nepareiza-kermeni-ta-irdrizak-kvazireligiska-nevis-zinatniska-ideja.htm>

Sava raksta nobeigumā Nils Sakss Konstantinovs, pusaudžu un jauniešu psihoterapijas centra vadītājs, pauž viedokli: "Labā ziņa ir tā, ka pasaule, izskatās, sāk lēnām pārdzīvot šo pseidozinātnes vilni un saskaras ar sekām, ko tas ir izraisījis. Par šo tēmu izskan aizvien vairāk kritikas, tostarp no dažādām speciālistu un ārstu organizācijām. Arī dažas pieaugušo transpersonu organizācijas sāk iebilst, ka viņus asociē ar bērnu konvertēšanu dzimumkorekcijas pacientos. Norisinās tiesu prāvas pret mediķiem, kas šādu pieeju ir proponējuši. Tiek pieņemti aizliegumi īstenot pubertātes bloķēšanu jauniešiem. Tas liek domāt, ka arī līdz Latvijai šīs tendences nonāks. Taču pagaidām – ir vērts būt uzmanīgiem par to, kurā skolā bērns mācās, kādas nevalstiskas organizācijas tur darbojas un māca un kādas pārliecības speciālists strādā ar pusaudzi, kurš nonācis grūtībās. Lai izdodas atrast tādas, kas atbilst gan Jūsu ģimenes, gan zinātnes redzējumam un pārliecībām!"

Šeit – detalizētāk viņa uzstāšanās konferencē:

<https://fb.watch/ngsncgBXXT/>

Šeit – konferences video pilnībā:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2431873813641435&id=100063449066000

Raidījumā "Spried ar Delfi" Iveta Ķelle prognozēja, ka tādu mācību materiālu izveide, ar kuriem sabiedrība būs apmierināta, aizņemšot 50 gadus. Manuprāt, tas aizņems pat ilgāku laiku, ja sabiedrībai turpinās uzspiest sliktas kvalitātes seksuālo izglītību, kuras rezultāts ir negatīvi vērtējams. Turpretī, ja vecāki paši uzņemsies iniciatīvu izveidot vērtībās balstītu reproduktīvās veselības saturu un saņems atbilstošu valsts atbalstu, materiāli taps ar entuziasmu un jaunajai paaudzei uz tiem nenāksies ilgi gaidīt.

Lūdzu parakstīt šo iniciatīvu, lai turpmāk nepieļautu tikumību un veselību graujošu mācību saturu izglītībā. Lai Dievs dod Latvijas sabiedrībai "nekāpt uz tā paša grābekļa", kur daudzas citas valstis jau guvušas rūgtu un postošu pieredzi ar traumētu bērnu psihi un neatgriezeniski sakropļotiem pusaudžu un jauniešu ķermeņiem, zaudētu spēju radīt pēcnācējus! Atbalstīsim vecāku un to nozares ekspertu, kuriem viņi uzticas, kopīgi veidota, vērtībās balstīta reproduktīvās veselības satura izveidi!